

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 11. oktober 2022
(OR. en)

13077/22

AGRI 492
AGRIORG 98
WTO 179

NOTE

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: Rådet

Vedr.: Handelsrelaterede landbrugsspørgsmål
– *Udveksling af synspunkter*

Med henblik på samlingen i Rådet for Landbrug og Fiskeri den 17.-18. oktober 2022 følger vedlagt til delegationerne et baggrundsdokument som hjælp til at forberede drøftelsen af ovennævnte punkt.

Handelsrelaterede landbrugsspørgsmål

1. EU er en vægtig aktør, når det gælder handel med landbrugsprodukter, og Rådet for Landbrug og Fiskeri drøfter regelmæssigt den aktuelle situation, herunder status for bilaterale og multilaterale handelsforhandlinger. Sidste gang landbrugsministrene drøftede handel som et horisontalt spørgsmål, var i januar 2022, og siden da har ministrene også drøftet mere specifikke spørgsmål vedrørende f.eks. WTO's 12. ministerkonference (MC12), G20 og handel med Ukraine. I denne note opsummeres den seneste og relevante udvikling med henblik på at bidrage til forberedelsen af ministrenes drøftelse.
2. Før krigen var **Ukraine en af verdens største eksportører af mange landbrugsprodukter**, herunder solsikkeolie (50 % af den globale eksport), majs og hvede. 90 % af eksporten af korn og oliefrø foregik via landets havne i Sortehavet. Den russiske aggression og blokade af disse havne umuliggjorde praktisk talt eksport, og der var derfor risiko for, at millioner af ton korn ville gå til spilde, og at der desuden ville blive mangel på lagerkapacitet til den efterfølgende høst. Oprettelsen af solidaritetsbaner havde sammen med FN's sortehavsinitiativ vedrørende korn ved udgangen af september gjort det muligt for Ukraine at eksportere over 18 millioner ton ukrainsk korn, bælplanter, oliefrø og forarbejdede produkter. De to initiativer er ikke i konkurrence med hinanden, men supplerer hinanden, og betydningen af solidaritetsbaner forventes at vokse i takt med intensiveringen af den bilaterale handel og Ukraines genopbygning. Alle har lige nu blikket rettet mod en forlængelse af sortehavsinitiativet, som EU støtter fuldt ud.

3. For yderligere at **støtte Ukraines økonomi og ukrainske producenter**, der er ramt af den russiske aggression, indførte EU foranstaltninger, der giver mulighed for midlertidig fuldstændig handelsliberalisering og suspension af handelsbeskyttelsesforanstaltninger. Foranstaltningerne vil være i kraft i et år indtil den 5. juni 2023 og skal støtte ukrainske landbrugere og den ukrainske landbrugsfødevareresektor, når andre eksportruter er blokeret. Nogle medlemsstater har udtrykt bekymring over, at den efterfølgende stigning i importen af visse produkter, navnlig fjerkrækød og æg, har negativ indvirkning på nogle EU-producenter. Importen af varer fra Ukraine, der i forvejen var toldfrie, men som ikke længere kan eksporteres til andre lande på grund af handelsembargoen og lukningen af havne i Sortehavet, er også steget. Kommissionen har påtaget sig at holde nøje øje med situationen og aflægge rapport til Rådet i relevant omfang i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning (EU) 2022/870.
4. De kumulative virkninger og **indvirkningen af frihandelsaftaler** er blevet undersøgt, og den ajourførte JRC-undersøgelse, der blev indledt i 2016 om de kumulative økonomiske virkninger af igangværende og kommende handelsforhandlinger på EU's landbrugssektor¹, blev forelagt for og drøftet af landbrugsministrene på uformelle videokonferencer i januar og april 2021.
5. Dette emne er tæt forbundet med spørgsmålet om, hvordan **EU påvirkes af frihandelsaftaler** mellem to tredjelande, som EU har frihandelsaftaler med, såsom frihandelsaftalen mellem Det Forenede Kongerige og Australien og mellem Det Forenede Kongerige og New Zealand. Medlemsstaterne har tilkendegivet, at de interesser sig for den indvirkning, som disse aftaler kan have på EU. Efter anmodning på et møde i Specialkomitéen for Landbrug (CSA) påtog Kommissionen sig at undersøge, om der kan foretages en nøjere analyse af sådanne aftalers indvirkning på EU.

¹ [JRC Publications Repository - Cumulative economic impact of trade agreements on EU agriculture \(europa.eu\)](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/11111111-1111-1111-1111-111111111111).

6. Forhandlingerne om en frihandelsaftale med **New Zealand** blev afsluttet den 30. juni 2022, og aftalen skal ratificeres af Rådet og godkendes af Europa-Parlamentet. Aftalen skaber en global standard og omfatter de forpligtelser vedrørende bæredygtig udvikling, der følger af Parisaftalen om klimaændringer, samt forpligtelser vedrørende samarbejde om at afbøde klimaændringer, vedrørende fødevarerens bæredygtighed og vedrørende dyrevelfærd. Den omhandler ikke kun spørgsmålet om bæredygtighed inden for handel, men bliver også en vigtig reference for EU i forholdet til andre handelspartnere.
7. Aftalen med **MERCOSUR** blev indgået på politisk plan i 2019, og den juridiske gennemgang af teksten er i gang. Forhandlingerne om en moderniseret frihandelsaftale med **Mexico** blev allerede afsluttet i maj 2018, og forhandlingerne om en frihandelsaftale med **Chile** blev afsluttet på teknisk plan i oktober 2021. Som formand Ursula von der Leyen bebudede i sin tale om Unionens tilstand den 14. september 2022, vil Kommissionen gå videre med hensyn til indgåelse og ratifikation af disse to frihandelsaftaler.
8. Med hensyn til forhandlingerne om en frihandelsaftale med **Indien** fandt den første runde sted mellem den 27. juni og den 1. juli 2022 i New Delhi med parallelle forhandlinger om investeringsbeskyttelse og geografiske betegnelser. Anden runde af forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Indien har netop fundet sted.
9. Forhandlingerne med **Australien** har fået ny fremdrift med valget af en ny regering og den globale politiske kontekst. 13. runde af forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Australien skal efter planen finde sted i oktober 2022.
10. **Handelen med Det Forenede Kongerige** synes i øjeblikket at være tilbage på niveauet før brexit med hensyn til EU's import fra Det Forenede Kongerige, mens EU's eksport til Det Forenede Kongerige steg med 18 % i de første seks måneder af 2022 i forhold til niveauet i 2021.
11. Rådet er i sin afsluttende fase af vedtagelsen af **Rådets konklusioner om undersøgelsen vedrørende handel og bæredygtighed**².

² ST 13241/22, udkast til Rådets konklusioner om undersøgelsen vedrørende handel og bæredygtighed.

12. På **multilateralt internationalt plan** har drøftelserne fortsat fokus på fødevarer sikkerhed som følge af krigen i Ukraine. Høstudbyttet i EU i 2022 er faldet en anelse på grund af ugunstige vejrforhold, men fødevarer sikkerheden i Unionen er ikke i fare.
13. WTO's 12. ministerkonference (MC12) gav flere multilaterale resultater. **Ministererklæringen om beredskab over for fødevarer usikkerhed** kom i rette tid med hensyn til håndtering af de aktuelle fødevarer sikkerhedsproblemer, idet den understreger betydningen af åben handel med fødevarer og velfungerende markeder og opfordrer medlemmerne til at undgå unødvendige eksportrestriktioner. Det andet positive landbrugsresultat var **beslutningen om at undtage Verdensfødevarerprogrammets fødevarer indkøb til humanitære formål fra eksportrestriktioner**. Denne beslutning har både konkret og politisk værdi. I forbindelse med forberedelsen af næste ministerkonference (MC13) vil EU fortsætte det konstruktive samarbejde med andre WTO-medlemmer for at fastholde det momentum, som MC12 skabte. Landbrug bliver sandsynligvis et af de vigtigste emner på MC13. Der er behov for en ny tilgang i forhandlingerne, som på den ene side vil flytte medlemmerne væk fra de fastlåste drøftelser og på den anden side vil integrere presserende spørgsmål vedrørende fødevarer sikkerhed, fattigdom, klima og miljø og sidst, men ikke mindst, bæredygtig produktion. EU mener også, at det er hensigtsmæssigt at fortsætte arbejdet med at forbedre gennemsigtigheden inden for landbrug, navnlig på områder som eksportrestriktioner og eksportkonkurrence, som er særdeles relevante i de igangværende drøftelser om fødevarer sikkerhed. Endelig vil EU fortsat fokusere på behovet for reformer af handelsforvridende støtte. WTO's generaldirektør vil den 24. oktober 2022 afholde et landbrugsseminar, hvor det videre forløb i landbrugsforhandlingerne vil blive behandlet.
14. Som drøftet på samlingen i Rådet for Landbrug og Fiskeri i juni 2022 **har Kommissionen vedtaget en "gensidighedsrapport"** efter anmodning fra Rådet og Europa-Parlamentet i forbindelse med vedtagelsen af den nye fælles landbrugspolitik. I rapporten peger Kommissionen på tre indsatsområder: internationale organisationer (navnlig WTO og Codex Alimentarius), bilaterale handelsaftaler og selvstændige EU-foranstaltninger. Det bemærkes, at EU i relevant omfang bør anvende alle tre til at fremme høje miljø- og dyrevelfærdsstandarder.

Afsluttende bemærkninger

15. I lyset af denne udvikling vil det være hensigtsmæssigt, at Rådet drøfter kursen for EU's handelsforbindelser med tredjelande på landbrugsområdet på bilateralt og multilateralt plan.
 16. Der skal tages hensyn til nødvendigheden af at undgå handelsrestriktioner og af at værne om EU-landbrugets bæredygtigheds- og miljøegenskaber sammen med Unionens internationale forpligtelser og betydningen af andre EU-prioriteter, navnlig vedrørende fremme af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og Parisaftalens principper.
-